

EXPUNERE DE MOTIVE

La mijlocul secolului al XVIII-lea, din rândul preoților și al credincioșilor ortodocși români din Transilvania s-au ridicat numeroși apărători ai dreptei credințe în fața încercărilor autorităților habsburgice de a-i înstrăina de „Legea strămoșească”, credința ortodoxă.

Printre ei s-au numărat și preoții Moise Măcinic din Sibiel, Ioan din Galeș și mireanul/credinciosul Nicolae Oprea Miclăuș din Săliștea Sibiului, satul Tilisca.

Pentru mărturia lor ortodoxă și moartea lor martirică, Biserica Ortodoxă Română l-a canonizat oficial pe 21 octombrie 1955, în catedrala din Alba Iulia pe Sfântul Mucenic Oprea Miclăuș, iar pe Sfinții Preoți Martiri Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel, județul Sibiu, în anul 1992, fiind cinstiți ca sfinți de către obștea credincioșilor de pretutindeni și mai cu seamă de cei din Transilvania, din mijlocul cărora s-au ridicat.

Sfântul Cuvios Mărturisitor Visarion Sarai a fost un ieromonah ortodox sârb, principalul promotor al tulburărilor religioase anticatolice din Transilvania în anii 1744-1746, care au dus la exilul episcopului unit român Inocențiu Micu-Klein. El a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română în 28 februarie 1950, imediat după interzicerea Bisericii Române Unite cu Roma. S-a călugărit în anul 1738 la Mănăstirea Sfântul Sava. În anul 1742 ajunge la Mănăstirea Pakra din Slovenia, iar în ianuarie 1744 vine în Transilvania și începe lupta pentru apărarea Ortodoxiei.

Este arestat în 26 aprilie 1744 de autoritățile imperiale și supus unui interogatoriu cu 44 de întrebări. A fost trimis la închisoarea din Deva, apoi la cele din Timisoara, Osieck și Raab, iar în cele din urmă la celebra închisoare Kufstein din Munții Tirolului (Austria), unde a murit ca martir.

Sfântul Mucenic Oprea Miclăuș a fost un țăran ortodox din Săliștea Sibiului. Ca urmare a predicilor monahului Sofronie de la Cioara, prin care acesta îi îndemna pe țăranii să nu accepte unirea cu Roma sau, după caz, să o părăsească, întorcându-se la credința ortodoxă, țăranii din Săliște îi izgonesc pe preoții care acceptaseră unirea. Autoritățile imperiale răspund în forță, arestând mai mulți săteni. Începând cu anul 1748, țăranii din Săliște, precum și mai mulți alți preoți și credincioși ortodocși încep să trimită o serie de memorii și petiții succesive către mitropolitul sârb de Carloviț, către guvernatorul Transilvaniei, către cancelaria imperială și chiar împărătesei Maria Teresa, cerând eliberarea celor arestați, libertatea credinței și încetarea abuzurilor autorităților împotriva credincioșilor și preoților ortodocși. Sfântul Mucenic Oprea a făcut parte din cel puțin trei delegații care au trimis astfel de petiții/memorandumuri la Viena (1748, 1749, 1752). A fost arestat de mai multe ori și a reușit să evadeze cel puțin o dată din mâinile soldaților austrieci. Se consideră că Sf. Oprea fie a murit în vreme ce

încerca să se întoarcă acasă, fie, mai probabil, dacă a reușit cumva să evadeze, a fost prins iarăși și trimis la închisoare, sfârșindu-și zilele în temnița de la Kufstein, ca mărturisitor al credinței ortodoxe.

Sfântul Preot Ioan din Galeș a fost hirotonit în Țara Românească, în lipsa unui episcop ortodox în Transilvania. S-a numărat printre cei mai îndrăzneți apărători ai credinței ortodoxe, în fața încercărilor autorităților habsburgice de a impune unirea cu Biserica papală. În anul 1756 a fost arestat și dus în lanțuri la Sibiu. Împărăteasa Maria Tereza a dat ordin să fie dus în închisoarea cetății Deva, urmând să fie reținut acolo până la moarte. Dar, spre sfârșitul anului următor a fost dus sub aspră pază militară la închisoarea de la Graz, în Austria. Un cronicar brașovean – Radu Duma – scria că în anul 1776, câțiva negustori din Brașov l-au cercetat în închisoare, mărturisindu-le că „mai bine va muri acolo, decât să-și lase credința strămoșească”. Mai târziu a fost mutat în închisoarea din Kufstein, unde își sfârșiseră viața și alți doi mărturisitori și mucenici ai Ortodoxiei transilvane. În anul 1780 un alt întemnițat de aici, sârbul Ghenadie Vasici, a reușit să trimită o scrisoare împărătesei Ecaterina a II-a și Sinodului Bisericii Ortodoxe Ruse, prin care ruga să se intervină pentru eliberarea lui. Între altele, scria: „Aici, în fortăreață, este și un preot român din Transilvania, cu numele Ioan, care pătimește în robie de 24 de ani pentru credința ortodoxă”. Acesta era preotul Ioan din Galeș, cel întemnițat în 1756, deci cu 24 de ani în urmă.

Sfântul Preot Moise Măcinic din Sibiel a fost hirotonit la București de Mitropolitul Neofit al Țării Românești, prin anul 1746. A fost prins și întemnițat la Sibiu, unde a pătimit timp de 17 luni. A fost eliberat din închisoare cu condiția de a nu mai săvârși cele ale preoției, și a trăi și a munci ca un simplu țăran. În anul 1752 a fost delegat, alături de credinciosul Nicolae Oprea din Săliște, să plece la Viena pentru a prezenta împărătesei Maria Tereza plângerea credincioșilor din părțile de sud ale Transilvaniei (Făgăraș, Sibiu, Sebeș și Orăștie), prin care cereau drepturi pentru Biserica Ortodoxă. Au fost primiți de împărăteasă, dar, în loc să li se dea un răspuns la plângerea lor, au fost aruncați în feroasa închisoare Kufstein, din Munții Tirolului. În anii care au urmat, reprezentanții clerului și ai credincioșilor ortodocși din Transilvania au cerut în mai multe rânduri autorităților habsburgice să elibereze pe cei doi captivi. În 24 iulie 1784, Stana, soția lui Oprea, ruga pe împăratul Iosif al II-lea să-l elibereze după o robie de 32 de ani. Conducerea închisorii raporta că nu se mai știe nimic despre el. Înseamnă că amândoi și-au sfârșit zilele în temnița de la Kufstein, jertfindu-și viața pentru credința ortodoxă, câștigând însă cununa muceniei.

Propunerea legislativă privind repatrierea Sfântului Mucenic Oprea Miclăuș din Săliștea Sibiului, satul Tilisca și a Sfinților Preoți Martiri Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel, județul Sibiu, reprezintă o necesitate impusă de faptul că acești martiri și-au jertfit viața în iubire pentru adevăr și credința ortodoxă. De aceea, tot românul care își va pleca fruntea și genunchii în smerenia cugetului la racla cu sfintele moaște, se integrează prin rugăciune și închinare în

comuniunea tuturor celor ce au păstrat și apărat dreapta-credință. Astfel ne întărim în unitatea de credință și lucrare, de mărturisire și trăire în și cu Hristos, care a făcut ca această țară să fie binecuvântată cu atâția sfinți.

În sensul celor prezentate, a fost elaborată această inițiativă legislativă, pe care o supunem Parlamentului spre adoptare.

Menționăm că această propunere legislativă a mai fost înregistrată spre dezbateri parlamentară în 13 octombrie 2020, dar pentru că până atunci nu fusese înscrisă pe ordinea de zi a plenului, conform hotărârii Biroului permanent al Senatului din data de 30.12.2020, a fost clasată, în baza art.63 alin 5 din Constituție.

INIȚIATOR,

Deputat PNL

Daniel Andrei Gheorghe

[illegible]